

РОЗДІЛ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИКОНКУРЕНТНА ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ США ТА КНР
В КОНТЕКСТІ ГЕОЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙCOMPETITIVE INTERDEPENDENCE BETWEEN THE USA
AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA
IN THE CONTEXT OF GEOECONOMIC TRANSFORMATIONS

США та Китай – дві найпотужніші економіки світу, що нині ведуть відкрите протистояння у боротьбі за світове лідерство в економічній та політичній площинах. При цьому між країнами склалося вражаюче за обсягами торговельно-економічне співробітництво, що, як вважалося досі, сприяло економічному розвитку країн. У статті поставлено за мету оцінити масштаби та напрямки такої взаємодії, що водночас становить основу конкурентного протистояння економік. Досліджено роль США у економічному, соціальному та технологічному розвитку КНР та вплив Китаю на економічне зростання США через призму закордонної діяльності американських компаній. Проаналізовано обсяги та основні напрями двосторонньої торгівлі та прямого іноземного інвестування. Розкрито роль технологічного обміну та технологічного розвитку як основи економічної взаємодії та водночас конкурентної боротьби між Китаєм та США. Досліджено політичну роль США у інтеграції КНР у систему світових економічних інституцій, зокрема ГАТТ/СОТ.

Ключові слова: конкурентна боротьба, конкурентна взаємозалежність, торгівля, інвестиції, технології, багатонаціональні підприємства.

The USA and China are two of the world's most powerful economies, which are currently engaged in an open struggle for world leadership in the economic and political spheres. At the same time, trade and economic cooperation between the countries is impressive in terms of volume, and, as it was believed until recently, contributed to the economic development of the countries and was mutually beneficial. The paper aims to assess the scope and directions of such interaction, which at the same time forms the basis of the competitive confrontation of economies. The role of the United States in the economic, social and technological development of Republic of China and China's influence on the economic growth of the United States through the prism of the foreign activities of American companies are studied. The volumes and main directions of bilateral trade and direct foreign investment are analyzed. The role of technological exchange and technological development as the basis of economic interaction and later competition between China and the USA is revealed. The political role of the USA in the integration of the People's Republic of China into the system of world economic institutions, in particular the GATT/WTO, is studied. Particular attention is paid to the prerequisites, scope and features of the measures through which the trade confrontation between the USA and China is implemented and their consequences. At the same time, the authors draw attention to the control of the export of technological products from the USA as a measure to restrain China's technological development and the countermeasures of the Chinese government. The article uses methods of general scientific analysis, such as analysis and synthesis, comparison, generalization, and specific economic methods and techniques of statistical analysis. The information base of the research consists of theoretical materials, such as scientific studies of domestic and foreign (in particular, American and Chinese) scientists, statistical data, information from diplomatic institutions, data from analytical reports and observations of international organizations and research groups. The practical value of the research lies in the fact that understanding the essence and scope of interaction and competition between the USA and China is important in the formation of strategic priorities and tactical measures in Ukraine's trade and economic relations with these countries.

Key words: competition, competitive interdependence, trade, investments, technologies, multinational enterprises.

УДК 339.94 : 339.98

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.76-2>

Брензович К.С.¹

к.е.н., доцент кафедри
міжнародних економічних відносин
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

Майборода Ю.О.²

аспірант кафедри
міжнародних економічних відносин
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

Січка В.М.

магістрант
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

Brenzovych Kateryna

Uzhhorod National University

Mayboroda Yuriy

Uzhhorod National University

Sichka Valeriya

Uzhhorod National University

Постановка проблеми. По завершенню епохи двополярного світу, в основі будови якого було закладено військово-політичну боротьбу демократичного та соціалістично-комуністичного світу, головним фактором формування лідерських позицій країн світу став їх економічний потенціал. З поглибленням глобалізаційних процесів, лібералізацією торгівлі, руху капіталів та робочої

сили сформувалися регіональні лідери, своєрідні країни-центри притягання факторів виробництва, які підпорядковують свою стратегію взаємодії із зовнішнім світом ідеї домінування у визначених сферах міжнародних економічних відносин.

Попри те, що майже у всіх частинах світу існують економіки, що виступають такими регіональними центрами, найбільш вагомими серед них, що

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1935-3581>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9137-0941>

де-факто мають статус глобальних економічних та політичних лідерів, є тріада «ЄС-США-Китай». Особливий науковий інтерес з огляду на кардинальні відмінності у концептуальних основах функціонування національних економік та механізмах управління ними, політичних системах та їх ідеологічному підґрунті в останні десятиліття становить боротьба за світове панування в економічній та політичній сферах між КНР та США як окремо взятими національними економіками. В зв'язку із зазначеним, доцільно розглянути сутність і глибину взаємопроникнення та взаємозалежності двох найбільш потужних і конкуруючих економік світу з тим, щоб з'ясувати причини та спрогнозувати наслідки їх конфронтації-взаємодії у торговельно-економічній сфері.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблему конкурентного протистояння і водночас торговельно-економічної взаємодії найбільших економік світу аналізують головним чином зацікавлені американські, китайські дослідники, а також вітчизняні науковці, які розглядають конкурентну боротьбу США та КНР як формуючу ознаку сучасної світобудови. Зокрема М. В. Фесенко [1] досліджує конкурентне протистояння КНР та США в контексті їх впливу на світову світ-систему та окремі економіки. Професор Єльського університету Р. Хасс у праці [2] здійснює пошук потенційних шляхів досягнення успіху США у конкурентній боротьбі з КНР через призму вирішення внутрішніх соціально-економічних проблем країни. Китайські ж науковці, до прикладу С. Хайонг, як і уряд КНР, звинувачують владу США у прагненні зберегти своє тотальне економічне домінування у світі і не допустити зростання Китаю як регіонального та світового лідера через обмеження доступу до високіх технологій [3]. На дослідження питань двосторонніх торговельних та інвестиційних відносин також спрямована увага аналітичних центрів та дослідницьких груп, таких як Американський інститут підприємництва (American Enterprise Institute), дослідницька ініціатива «The US-China Investment Project», Інститут міжнародної економіки Петерсона (Peterson Institute for International Economics).

Постановка завдання. Метою даної статті є аналіз сутності та проявів конкурентної взаємозалежності економік США та Китаю в контексті гео економічних трансформацій та боротьби між ними за глобальне економічне лідерство. Мета обумовила постановку наступних завдань: проаналізувати передумови економічної співпраці країн та сучасний стан їх двосторонньої торгівлі; розглянути особливості інвестиційних операцій між країнами та діяльності багатонаціональних підприємств (БНП), а також їх вплив на національні економіки США та КНР; дослідити прояви боротьби в сфері технологічного розвитку та роль обміну технологіями як базису формування конкурентних позицій та першопричини економічного протистояння.

Виклад основного матеріалу. Сполучені штати Америки та Китай нині є найбільшим «торговельним партнерством» світу – обсяг двосторонньої торгівлі цих двох великих економік, серед яких одна вже тривалий час є економічним лідером, а інша – претендує на нього в недалекому майбутньому, перевищує обсяг двосторонньої торгівлі будь-яких інших національних економік. Ресурсне забезпечення, масштаби економік та, відповідно, місткі споживчі ринки зробили торгівлю між цими країнами взаємовигідною.

Китай, як найбільша країна що розвивається, і США, як найпотужніша розвинута економіка, взаємодоповнюють одна одну з точки зору забезпечення природними і людськими ресурсами, доступом до ринку, капіталу та технологій, і водночас наближаються одна до одної за ключовими абсолютними показниками участі у світовому виробництві та обміні. Як свідчать дані таблиці 1, США випереджають Китай за абсолютним розміром ВВП і, відповідно, за часткою у світовому його виробництві (на США припадає чверть світового ВВП). Попри те, що Китай відстає за абсолютним обсягом ВВП від США лише на 30% його абсолютного значення, відставання Китаю від США при зіставленні ВВП на душу населення (за показником, який адекватніше відображає добробут нації) є більш очевидним. ВВП на

Таблиця 1

Показники економічного розвитку та експорту США та Китаю за 2020 рік

Показники	США	Китай
ВВП у поточних цінах, трлн дол.	20,89	14,63
ВВП на душу населення, дол.	62922	10376
Частка у світовому ВВП, %	24,6	17,2
Експорт, млрд дол. (поточних цінах)	2120	2720
Експорт, % до світового	9,48	12,16
Експорт у % до ВВП	10,2	18,5
Експорт на душу населення, дол.США	6386	1929

Джерело: сформовано авторами за даними [4–7]

душу населення Китаю є у 6 разів меншим, ніж у США. Китай реалізує 12,2% світового експорту товарів і послуг, однак все ж при цьому за показником ефективності експорту – вартісним обсягом на душу населення – також суттєво відстає від США.

Економічні процеси у США та КНР суттєво впливають на інші економіки, що так чи інакше пов'язані з ними соціально-економічними чи політичними зв'язками. Однак, окремі дослідження підтверджують, що США все ж мають панівну роль у світі та справляють мультиплікативний ефект на економіки, що з ними торгують. Хоча Китай впевнено нарощує свої позиції на міжнародній економічній арені, його вплив, до прикладу, на Україну та інші економіки світу поки що є значно нижчим, ніж вплив США, що підтверджується методами статистичної оцінки. Так, за даними [8] зростання економічної активності в Китаї на 1% асоціюється зі зростанням ВВП України на 0,4–0,5%, в той час як зростання ВВП США на 1% призводить до зростання ВВП України на 2,2%.

Як зазначає М. В. Фесенко, взаємовідносини США та Китаю в контексті боротьби за лідерство впливають на інших суб'єктів світ-системи і їх по праву називають країнами «великої двійки», «G-2». На переконання автора, надалі конкуренція за лідерство в рамках «G-2» зумовить кардинальні геополітичні, геоекономічні та геостратегічні трансформації світ-системи, а власне боротьба за вплив між Китаєм і США вже ставить перед делікатним вибором країни Азії, які опинилися «між двох вогнів», будучи водночас у тісних торговельних зв'язках з обома країнами, і в ще більш тісній взаємодії зі США – у військово-політичному плані [1].

Професор Єльського університету Р. Хасс у своєму дослідженні називає взаємодію США та Китаю «конкурентною взаємозалежністю», зазначаючи що допоки змагання залишатиметься основою відносин країн, їх успішність буде залежати від здатності координувати вирішення загальних, а не специфічних для конкретної економіки проблем – таких, які вони не здатні вирішити самостійно (пандемії, глобальні рецесії, кліматичні зміни тощо) [2]. Слід додати, що здатність сприяти вирішенню та координувати зусилля по вирішенню таких проблем у інших економіках-партнерах, на наше переконання, визначатиме в майбутньому лідерський статус цих країн, посилюючи чи послаблюючи економічні здобутки політичним впливом.

Між США і Китаєм встановилися тісні торговельно-економічні зв'язки. Товарооборот між країнами за останні 10 років зріс з 503 мільярдів доларів до 657 мільярдів (+31%), при цьому експорт зі США до Китаю зріс на 47 мільярдів, а імпорт – на 107 мільярдів доларів США. Також, у 2021 році зафіксовано значення дефіциту США у торгівлі товарами з Китаєм на рівні 355 мільярдів доларів [9]. На макроекономічному рівні експорт товарів Китаю до США складає приблизно 3 відсотки його річного ВВП, а імпорт товарів із КНР становить трохи більше 2 відсотків ВВП США [10].

Китай експортує до США 17% загального обсягу своєї продукції та послуг, в той час як для США імпорт з Китаю складає 19% всього імпорту до країни. Попри те, що США мають позитивне сальдо торгівлі послугами з КНР, його значення вкрай мале порівняно з існуючим негативним сальдо у торгівлі товарами. Загальні показники

Таблиця 2

Показники двосторонньої торгівлі США та Китаю, 2020 рік

Показник	США	Китай
Обсяг експорту товарів, млрд дол. США	124,6	435,4
Обсяг експорту послуг, млрд дол.США	40,4	15,6
Частка експорту до країни-партнера у загальному обсязі експорту, %	8,7	17,5
Частка імпорту товарів з країни-партнера у загальному обсязі імпорту,%	19,0	6,6
Сальдо торгівлі товарами, млрд дол. США	-310,8	310,8
Сальдо торгівлі послугами, млрд дол. США	24,8	-24,8
Основні експортні позиції (товари)	соеві боби, інтегральні схеми, сира нафта, автомобілі, медичне обладнання, інструменти та медикаменти, літаки і гвинтокрили	комп'ютери, телерадіомовне обладнання, тканинні вироби, комплектуючі для офісного обладнання, одяг, іграшки та меблі
Основні експортні позиції (послуги)	подорожі, ліцензії на використання досліджень і розробок, фінансові послуги	послуги транспорту, досліджень і розробок, професійні і управлінські послуги

Джерело: сформовано авторами за даними [10; 11]

двосторонньої торгівлі між США та Китаєм наведені у таблиці 2.

Впродовж останнього десятиліття конкурентна боротьба за утримання глобального лідерства в торгівлі становить концептуальну основу зовнішньоекономічної та зовнішньополітичної стратегії США та Китаю. Тісна взаємозалежність найпотужніших економік світу виявляється насамперед у географічній концентрації експорту Китаю, для якого США є головним цільовим ринком, та імпорту США, для якого Китай є головним постачальником товарної продукції, що підтверджують наведені вище дані.

Американські виробники значно залежать від постачання комплектуючих з Китаю для створення готової продукції. Зростаючі доходи громадян США створюють попит на споживчі товари, внаслідок чого відбувається зростання обсягу імпорту, в тому числі з Китаю. Китайський бізнес, в свою чергу, досі спирається на технологічні та інноваційні досягнення США, а багатонаціональні підприємства зі США є вагомим приватним джерелом фінансування НДДКР.

Як переконують М. О. Ішук та О. П. Іваницька, США відіграли ключову роль у прискоренні економічного розвитку Китаю, сприяючи «залученню» КНР в інституційні структури світової економіки шляхом її форсованого прийому до СОТ для перетворення на «нормального» учасника глобальної економічної інтеграції [12]. Вступ Китаю до СОТ безсумнівно став поштовхом активізації зовнішньоторговельної діяльності країни.

Зрештою, США сприяли технологічному прориву Китаю не лише через розміщення високотехнологічних виробництв на його території, але і завдяки впливу на формування його інтелектуального потенціалу – студенти з Китаю кількісно переважають у структурі іноземних здобувачів освіти у США, а США є країною, яка здійснює підготовку найбільшої кількості студентів з Китаю серед усіх країн світу. Так, у 2021 році у США навчалось понад 317 000 студентів з КНР [13], що вдвічі більше ніж 2010 року та 50% загальної кількості осіб з Китаю, що навчаються за кордоном [14].

Що стосується інвестицій в реальний сектор економіки, як важливої складової економічної взаємодії США та Китаю, то тут є також очевидною є ключова роль американського капіталу у розвитку економіки КНР. Так, за період з 1990 по 2020 рік американські інвестори вклали понад 285 мільярдів доларів у економіку країни, в той час як китайського капіталу в США надійшло близько 176 мільярдів. На позитивну роль інвестицій зі США вказує те, що 100% інвестицій вкладаються у приватні підприємства. Враховуючи, що 70% американських інвестицій – це так звані «greenfield investments» [15], тобто інвестиції у новостворені

підприємства, то можна з високою ймовірністю говорити про важливу роль США у розвитку Китаю через зміцнення його приватного сектору.

Діяльність потужних американських ТНК відіграє значну роль з точки зору впливу як на економіку США, так і на господарство та соціальну сферу Китаю. Активний розвиток дочірніх компаній та філій американських ТНК та їх локалізація на території КНР, насамперед через перенесення виробничих потужностей компаній на територію Китаю з початку 2000 років, був обумовлений низькою вартістю робочої сили в країні-реципієнті, низькими транспортними витратами, наявністю на території унікальних сировинних елементів, необхідних для виробництва певних видів високотехнологічної продукції, близькістю до глобальних ланцюгів постачання [16].

Перенесення виробництв зрештою позитивно вплинуло на конкурентоспроможність компаній зі США, зростання їх доходів та відповідно позитивно позначилося на економічному зростанні країни. При цьому слід констатувати, що переважна частина продукції та послуг (82%), що створюються американськими ТНК на території Китаю, реалізується на цьому ж ринку. З цього випливає логічне пояснення виникненню негативного сальдо торгового балансу США з Китаєм: через локалізацію американського виробництва (на території Китаю розміщено близько 48% всіх виробничих потужностей американських ТНК) [17], та реалізацію основної частини продукції на внутрішньому ринку, значна частина товарів, що могли б експортуватися Штатами в Китай, по суті реалізуються на території Китаю і статистично не вважаються експортом. При цьому США окрім готової продукції, імпортує з Китаю виготовлену проміжну продукцію для створення кінцевого високотехнологічного продукту, що збільшує імпорتنу складову торговельного обороту.

Очевидно також і те, що надзвичайно активне зростання приватних витрат американських компаній на дослідження та розробки в китайських філіях (даний показник зріс з 1,5 до 3,6 мільярдів доларів з 2010 по 2017 рік, а у структурі закордонних витрат американських компаній на НДДКР Китай займає 4 позицію), сприяло технологічному поступу китайської економіки і нині загрожує послабленням американських позицій на світовому ринку технологій [18].

Аналіз двосторонніх потоків інвестицій в розрізі галузей, здійснений на основі звіту організації «The US-China Investment Project», свідчить про таку галузеву та регіональну структуру потоків прямих іноземних інвестицій між країнами:

1. У структурі інвестицій зі США за 2020 рік переважають капіталовкладення в автомобільну галузь (2 мільярди доларів), сільське господарство та харчову промисловість (1,4 мільярди),

сферу розваг (1,2 мільярди), виробництво основних матеріалів (761 мільйон), інформаційно-комунікаційні технології (711 мільйонів), виробництво споживчих товарів (644 мільйони), а також виробництво продукції медичного призначення та біотехнології.

2. Інвестиції з Китаю були спрямовані головним чином у такі галузі економіки США як сфера розваг (3,3 мільярди доларів), виробництво споживчих товарів та послуг (1,4 мільярди), охорона здоров'я та біотехнології (625 мільйонів).

3. Єдиними видами діяльності, у яких приплив китайських інвестицій в економіку США перевищив відтік інвестицій зі США у Китай, є готельна індустрія та сфера розваг (медіа, телекомунікаційні послуги), орієнтовно рівними є обсяги капіталів, вкладених у виробництво споживчих товарів [18].

У 2018 році розпочався новий етап у відносинах досліджуваних країн – саме тоді уряд США по суті визнав боротьбу за економічне лідерство з КНР основою своєї зовнішньої політики на наступні роки. Китай є країною, з якою Штати мають найбільший торговий дефіцит. Даний факт був використаний як обґрунтування того, що двостороння торгівля є незбалансованою, несправедливою і такою, що приносить економіці США більше шкоди, аніж користі. Запроваджені з ініціативи президента Д. Трампа додаткові мита на імпорту з Китаю та дзеркальна відповідь з боку Китаю поклали початок відкритому торговельному протистоянню, яке, однак, не принесло очікуваних результатів її ініціаторам. За приблизними оцінками, обсяги експорту товарів та послуг США та Китаю були б на 18% вищими у 2020 році та на 23% у 2021, якщо б США не розгорнули торговельну війну. Втрати американських експортерів за 2018 та 2019 роки становили понад 57 мільярдів доларів [19]. Окрім цього, очевидно, що податковий тягар експортери розділили із американськими споживачами, які купували готову імпортовану продукцію з Китаю.

Водночас розгорнулася боротьба у сфері технологій. За часів колишнього президента Д. Трампа США розпочали масштабне розгортання експортного контролю, намагаючись відрізати китайських технологічних лідерів, зокрема «Huawei Technologies Co.», від ключового, складного обладнання та програмного забезпечення. Президент Дж. Байден продовжив ці зусилля і навіть розширив обмеження, а нині на розгляді американського парламенту знаходиться закон про створення спеціального органу, що здійснюватиме контроль за вихідними інвестиціями у низку країн, головним чином у Китай.

У відповідь на запроваджені з боку США експортні обмеження щодо високотехнологічної продукції, у 2020 році КНР приймає новий п'ятирічний план, метою якого є розвиток національних тех-

нологічних компаній-гігантів та послаблення впливу американських багатонаціональних підприємств. Метою Пекіна є розбудова незалежної і могутньої технологічної індустрії, яка має стати «стратегічною опорою» і національним пріоритетом [20]. В основу стратегії покладено вибірковий підхід – тобто тільки ті американські компанії, що постачають найважливіші товари та послуги, які не доступні на місцевому рівні в Китаї, матимуть шанс на стабільний доступ до китайського ринку, однак, лише до того моменту, поки не з'явиться вітчизняна альтернатива [21].

Таким чином, заходи уряду США, спрямовані на зменшення впливу національних компаній на технологічний поступ Китаю, дали поштовх більш активним діям конкурента у напрямку державної політики підтримки розвитку національного високотехнологічного сектору. Стає очевидно, що боротьба у торговельній сфері насправді приховувала реальні побоювання США – вихід Китаю у лідери в сфері інноваційних технологій – і лише посилювала амбіції КНР у даному напрямку.

Висновки. США та Китай виправдано вважають найпотужнішими економіками світу. За відносно нетривалий період офіційних взаємовідносин між країнами склалися тісні економічні зв'язки, що реалізуються у валютно-фінансовій, торговельній та інвестиційній сферах. Не дивлячись на кардинальні відмінності у будові та концептуальних основах функціонування національних економік, до недавнього періоду часу (до загострення тарифного протистояння у 2018 році) відбувалося активне зростання товарообігу та інвестицій, що, на нашу думку, сприяло зростанню економік обох країн. При цьому, можна сказати, що вплив США на економіку Китаю, зокрема в сфері інвестування, був більш значним і сприяв як вирішенню соціально-економічних проблем, так і технологічному розвитку та зростанню промислового виробництва у Китаї.

Вплив торговельно-економічних відносин з Китаєм на економіку США опосередкований участю американських БНП. З одного боку, розміщення їх виробничих потужностей на території Північної Америки дозволило скоротити виробничі витрати компаній та підвищити конкурентоздатність продукції, розширити збут, безпосередньо наблизившись до цільового ринку. Зростання доходів американських компаній без сумніву сприяє економічному зростанню країни, враховуючи високий рівень транснаціоналізації економіки США. З іншого боку, така активність та концентрація компаній зі США на окремо взятому ринку поставила у залежність національних виробників, що користуються проміжною продукцією, фактично імпортуючи її з КНР, а також сприяла проникненню та поширенню новітніх технологій у Китай, що нині, на переконання уряду США, становить найбільшу загрозу національній безпеці країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Фесенко М. В. Боротьба США та Китаю за глобальне лідерство у XXI ст. *Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки*. 2015. № 6. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2554/2263 (дата звернення: 20.08.2022).
2. Hass. R. Stronger: Adapting America's China Strategy in an Age of Competitive Interdependence. New Haven: Yale University Press, 2021. 240 pp.
3. Sun Haiyong. U.S.-China Tech War: Impacts and Prospects. *China Quarterly of International Strategic Studies*. 2019. Vol.5. No. 2. PP. 197–212. DOI: 10.1142/S237774001950012X.
4. Exports of goods and services (% of GDP) – United States, China, World. *The World Bank Data*. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS?locations=US-CN-1W> (дата звернення: 20.08.2022).
5. Exports of goods and services (current US\$) – United States, China, World. *The World Bank Data*. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.CD?locations=US-CN-1W> (дата звернення: 20.08.2022).
6. Population, total – United States, China, World. *The World Bank Data*. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=US-CN-1W> (дата звернення: 20.08.2022).
7. GDP (current US\$). The World Bank Data. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=US-CN-1W> (дата звернення: 20.08.2022).
8. Фарина О. Хто має більший економічний вплив на Україну: США, Європа, Росія чи Китай? *Вокс Україна*. URL: <https://voxukraine.org/hto-maye-bilshij-ekonomichnij-vpliv-na-ukrayinu-ssha-yevroparosiya-chi-kitaj/> (дата звернення: 20.08.2022).
9. Total value of U.S. trade in goods (export and import) with China from 2011 to 2021 (in billion U.S. dollars). *Statista*. URL: <https://www.statista.com/statistics/277679/total-value-of-us-trade-in-goods-with-china-since-2006/> (дата звернення: 20.08.2022).
10. Scissors D. US and China 2021 Trade Numbers. *American Enterprise Institute*. URL: <https://www.aei.org/foreign-and-defense-policy/us-and-china-2021-trade-numbers/> (дата звернення: 20.08.2022).
11. USA-China country-country trade profile. *OEC*. URL: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/usa/partner/chn#comparative-services> (дата звернення: 20.08.2022).
12. Іщук М. О., Іваницька О. П Розвиток американо-китайських відносин за президенства Дж. Буша-молодшого. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2018. Том 1. С. 45–48. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/5458/5485>(дата звернення: 21.08.2022).
13. China remains the top sender of international students to the United States in 2020/2021. U.S. EMBASSY & CONSULATES IN CHINA. URL: <https://china.usembassy-china.org.cn/china-remains-the-top-sender-of-international-students-to-the-united-states-in-2020-2021> (дата звернення: 21.08.2022).
14. Number of students from China going abroad for study from 2010 to 2020. *Statista*. URL: <https://www.statista.com/statistics/227240/number-of-chinese-students-that-study-abroad/> (дата звернення: 21.08.2022).
15. The US-China Investment Hub. URL: <https://www.us-china-investment.org/fdi-data> (дата звернення: 21.08.2022).
16. Hammer, Alexander B. Why Have U.S. Firms Offshored to China? *Executive Briefings on Trade (USITC)*. 2017. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3370578 (дата звернення: 22.08.2022).
17. Maiden K., Listerud A. Trends in U.S. multinational enterprise activity in China, 2000-2017. *U.S. – China Economic and Security Review Commission*. 2020. URL: https://www.uscc.gov/sites/default/files/2020-06/US_Multinational_Enterprise_Activity_in_China.pdf (дата звернення: 22.08.2022).
18. Hanemann T., Rosen Daniel H., Witzke M., Ben-nion S. and Smith E. Two-Way Street: 2021 Update US-China Investment Trends. URL: https://www.uscc.gov/sites/default/files/2020-06/US_Multinational_Enterprise_Activity_in_China.pdf (дата звернення: 22.08.2022).
19. Chad P. Bown China bought none of the extra \$200 billion of US exports in Trump's trade deal. *Peterson Institute for International Economics*. URL: <https://www.piie.com/blogs/realtime-economic-issues-watch/china-bought-none-extra-200-billion-us-exports-trumps-trade>. (дата звернення: 23.08.2022).
20. Culpan T. In China, Big Tech Isn't the Enemy. It's the Strategy. *Bloomberg*. URL: <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2020-10-30/china-s-five-year-plan-strategy-isn-t-leaving-room-for-foreign-tech?srnd=opinion>(дата звернення: 23.08.2022).
21. Китай планує стати беззаперечним лідером технологічної галузі в світі. *Дзеркало тижня*. URL: <https://zn.ua/ukr/WORLD/kitaj-planuje-stati-bez-zaperechnim-liderom-tekhnologichnoji-haluzi-v-sviti-bloomberg.html>(дата звернення: 23.08.2022).

REFERENCES:

1. Fesenko M. V. (2015) Borotba SShA ta Kytau za hlobalne liderstvo u XXI st. [The struggle between the United States and China for global leadership in XXI century]. *International Relations. Political Sciences Series*, no. 6. Available at: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2554/2263 (accessed 20 August 2022).
2. Hass R. (2021) Stronger: Adapting America's China Strategy in an Age of Competitive Interdependence. New Haven: Yale University Press, 240 pp.
3. Sun Haiyong (2019) U.S. – China Tech War: Impacts and Prospects. *China Quarterly of International Strategic Studies*, vol. 5, no. 2, pp. 197–212. Available at: <https://www.worldscientific.com/doi/10.1142/S237774001950012X> (accessed 20 August 2022).
4. Exports of goods and services (% of GDP) – United States, China, World. *The World Bank Data*. Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS?locations=US-CN-1W> (accessed 20 August 2022).
5. Exports of goods and services (current US\$) – United States, China, World. *The World Bank Data*. Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.CD?locations=US-CN-1W> (accessed 20 August 2022).
6. Population, total – United States, China, World. *The World Bank Data*. Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=US-CN-1W> (accessed 20 August 2022).

worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=US-CN-1W (accessed 20 August 2022).

7. GDP (current US\$). *The World Bank Data*. Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=US-CN-1W> (accessed 20 August 2022).

8. Faryna O. (2021) Khto maie bilshyi ekonomichnyi vplyv na Ukrainu: SSHA, Yevropa, Rosiia chy Kytai [Who has bigger economic influence on Ukraine: the USA, Europe, Russia or China?]. *Voks Ukraina [Vox Ukraine]*. Available at: <https://voxukraine.org/hto-maye-bilshij-ekonomichnij-vplyv-na-ukrayinu-ssha-yevropa-rosiya-chi-kitaj/> (accessed 20 August 2022).

9. Total value of U.S. trade in goods (export and import) with China from 2011 to 2021 (in billion U.S. dollars). *Statista*. Available at: <https://www.statista.com/statistics/277679/total-value-of-us-trade-in-goods-with-china-since-2006/> (accessed 20 August 2022).

10. Scissors D. US and China 2021 Trade Numbers. *American Enterprise Institute*. Available at: <https://www.aei.org/foreign-and-defense-policy/us-china-2021-trade-numbers> (accessed 20 August 2022).

11. USA-China country-country trade profile. *OECD*. Available at: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/usa/partner/chn#comparative-services> (accessed 20 August 2022).

12. Ishchuk M.O., Ivanytska O.P. (2018) Rozvytok amerykano-kytayskykh vidnosyn za prezydenstva Dzh. Busha-molodshoho [Development of USA-China relations at the presidency of G. Bush Jr]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa*, vol. 1, pp. 45–48. Available at: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/5458/5485> (accessed 21 August 2022).

13. China remains the top sender of international students to the United States in 2020/2021. *U.S. Embassy & Consulates In China*. Available at: <https://china.usembassy-china.org.cn/china-remains-the-top-sender-of-international-students-to-the-united-states-in-2020-2021/> (accessed 21 August 2022).

14. Number of students from China going abroad for study from 2010 to 2020. *Statista*. Available at:

<https://www.statista.com/statistics/227240/number-of-chinese-students-that-study-abroad/> (accessed 21 August 2022).

15. The US-China Investment Hub. Available at: <https://www.us-china-investment.org/fdi-data> (accessed 21 August 2022).

16. Hammer, A. B. (2017) Why Have U.S. Firms Offshored to China? *Executive Briefings on Trade (USITC)*. Available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3370578 (accessed 22 August 2022).

17. Maiden K., Listerud A. (2020) Trends in U.S. multinational enterprise activity in China, 2000-2017. *U.S.-China Economic and Security Review Commission*. Available at: https://www.uscc.gov/sites/default/files/2020-06/US_Multinational_Enterprise_Activity_in_China.pdf (accessed 22 August 2022).

18. Hanemann T., Rosen Daniel H., Witzke M., Benion S. and Smith E. (2021) Two-Way Street: 2021 Update US-China Investment Trends. *US – China Economic and Security Review Commission Report*. Available at: https://www.uscc.gov/sites/default/files/2020-06/US_Multinational_Enterprise_Activity_in_China.pdf (accessed 22 August 2022).

19. Chad P. Bown. (2022) China bought none of the extra \$200 billion of US exports in Trump's trade deal. *Peterson Institute for International Economics*. Available at: <https://www.piie.com/blogs/realtime-economic-issues-watch/china-bought-none-extra-200-billion-us-exports-trumps-trade> (accessed 23 August 2022).

20. Culpan T. (2020) In China, Big Tech Isn't the Enemy. It's the Strategy. *Bloomberg*. Available at: <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2020-10-30/china-s-five-year-plan-strategy-isn-t-leaving-room-for-foreign-tech?srnd=opinion> (accessed 23 August 2022).

21. Kytai planuie staty bezzaperechnym liderom tekhnolohichnoi haluzi v sviti [China plans to become the undisputed leader of the technological industry in the world]. *Dzerkalo tyzhnia*. Available at: <https://zn.ua/ukr/WORLD/kitaj-planuje-stati-bezzaperechnim-liderom-tekhnolohichnoji-haluzi-v-sviti-bloomberg.html> (accessed 23 August 2022).